

5. VNITŘNÍ A NIKOLI VNĚJŠÍ VÝVOJ

Přenesení těžiště pozornosti a centra snažení nebude mít ovšem význam jen zeměpisný : nebude to jen přesun z vnějších území na vnitřní, ale i z *vnějších úkolů na úkoly vnitřní*. V každém ohledu bude znamenat pohyb od zevního směrem dovnitř. Skutečný a nikoli předstíraný stav, v němž jsou naši lidé, naše rodiny, školy, náš národ, náš duch i životní styl, naše hospodářství, vyžadují od vás tento krok.

Začneme od konce, od hospodářství. Je paradoxní, až neuvěřitelné, že při všech skvělých úspěších v zahraniční politice je tak vojensky mohutná velmoc se svým hospodářstvím ve slepé uličce a dokonce beznadějném stavu. Všeho, čeho jsme na tomto poli dosáhli, získali jsme ne svou dovedností, nýbrž množstvím, jinými slovy nasazením neúměrného počtu lidských sil i materiálu. Vše, co vytváříme, stojí nás mnohem víc, než je skutečná hodnota výrobku, avšak stát nepřihlíží k nákladům.

Naše „ideologické zemědělství“ je už terčem posměchu celého světa a brzy – vzhledem k celosvětovému nedostatku potravin – se stane i jeho břemenem. Na mnohých místech planety propuká hlad (a v budoucnu se bude hlásit ještě neodbytněji) – hlad jako následek přelidnění, vyčerpanosti půdy a počátečních problémů zemí, které se vymanily z kolonialismu; to znamená, že lidé *nejsou s to* vyprodukovat dostatek obilí. Ani my už nepěstujeme dostatečné množství anebo se hrozíme jediného roku sucha (což nejsou v dějinách zemědělství známy případy, kdy sucho řádilo i sedm let po sobě?) – a to všechno proto, že si *nechceme* přiznat svou chybu, pokud jde o kolchozy. Po staletí Rusko obilí *vyváželo*, před první světovou válkou deset až dvanáct miliónů tun ročně, a nyní, po pětadesáti letech nového řádu, po čtyřiceti letech vychvalovaného kolchozního systému – musíme dvacet miliónů tun *dovážet!* 8 Je to ostuda a je opravdu na čase, abychom se vzpamatovali! Vesnice, na níž po staletí spočíval život Ruska, se nyní stala jeho hlavní slabinou! Po dlouhá desetiletí jsme vydírali kolchozní vesnici až do jejího úplného vysílení, přivedli jsme ji do zoufalé situace – až konečně jsme jí začali vracet hodnoty a přiměřeně ji odměňovat – ale je už POZDĚ. Její víra v práci, její zájem se rozplynuly. Staré přísloví říká: kde chybí chuť, rublem nic nepořídíš. Vzhledem k hrozícímu nedostatku obilí na světě máme jen jedno východisko jak se stát zemí sytých lidí: odmítnout kolchozy, které vznikly vynuceně a

ponechat jen ty, které se ustavily dobrovolnou cestou, a na severovýchodních prostorách budovat (přirozeně, že s vysokými náklady) takové zemědělství, které bude schopno žít nás svým přirozeným hospodářským vývojem a ne přívalem agitátorů a mobilizovaných obyvatel měst.

Předpokládám, že je vám známo (svědčí o tom nařízení, která jste vydali), že ve veškerém národním hospodářství, v celém státním administrativním aparátu lidé nevěnují své síly úředně vymezené práci, nejsou do ní žhaví, nýbrž, jak jen mohou, švindlují (ba i kradou), v úředních hodinách dělají melouchy (a jsou k tomu nuceni, neboť při nynějších výdělcích jim nestačí síly, nezbyvá na slušný život!), všichni si hledí vydělat víc peněz za míň práce – za jak dlouho můžeme dosáhnout spásy s takovou národní morálkou?

Avšak ještě zhoubnější je – vodka. Jste si toho dobře vědomi, vydali jste přece příslušné výnosy – ale co se změnilo? Pokud bude vodka tvořit významnou část státního příjmu, nic se nezmění a pro zisk budeme nadále propalovat vnitřnosti našich lidí. (Když jsem ve vyhnanství pracoval ve spotřebním družstvu, představovala vodka 60-70 procent našeho obrátu, dobře se na to pamatují.)

Ve srovnání s morálkou lidí, jejich duševním stavem, vzájemnými vztahy a poměrem ke společnosti jsou všechny ty *hmotné* výdobytky, jimiž se tak halasně chlubíme, jen povrchní a nicotné.

To, co v zeměpisném smyslu označíme za otevření Severovýchodu a ekonomicky za vybudování ustáleného hospodářství, se všemi jeho důležitými úkoly jako urbanismem, dopravou, sociálními podmínkami, je nutno prohloubit v úkoly *mravní*. Fyzické a duševní zdraví národa se musí stát cílem celého tohoto hnutí, každé jeho etapy, každého jeho aspektu.

Výstavba více než poloviny státu na novém, čerstvém místě nám dává příležitost neopakovat zhoubné omyly 20. století – v průmyslu, v komunikacích, v budování měst. Máme-li si přestat lámat hlavu krátkodobými ekonomickými potřebami dne a máme-li vybudovat pro naše děti zemi s čistým vzduchem a čistou vodou, musíme zavrhnout mnohá odvětví průmyslové výroby, která plodí jedovatý odpad. Tvrdí se, že nám tak přikazují vojenské potřeby. Ve skutečnosti máme těch vojenských potřeb *desetkrát* méně, než si namlouváme a než si sami usilovně a uspěchaně vytváříme vymyšlením zájmů v Atlantickém či Indickém oceánu. Pro příští půlstoletí máme jedinou skutečnou vojenskou potřebu – obranu proti Číně; nejlepší by bylo nedostat se s ní vůbec do válečného měření sil. Dobře vybudovaný Severovýchod je nejlepší záštitou proti Číně. *Nikdo jiný na světě nás neohrožuje, nikdo nás nechce přepadnout.* Na dobu míru jsme vyzbrojeni příliš nadbytečně, vyrábíme spousty zbraní, jež budeme muset znovu a znovu nahrazovat novějšími druhy, cvičíme příliš mnoho vojáků, kteří budou mít už odslouženo, až nadejde okamžik válečné potřeby.

Na všech stranách, s výjimkou Číny, máme zajištěnu bezpečnost na dlouhou dobu a to nám umožňuje na mnoho let podstatně omezit vojenské přípravy a přesunout takto uvolněné zdroje do hospodářství a na uspořádání života; technologická záhuba není menším

nebezpečím než válka.

Nadešel čas, abychom ruskou mládež zprostilí všeobecné branné povinnosti, která není zavedena ani v Číně, ani ve Spojených státech, ani v žádné jiné velké zemi světa. Vydržujeme armádu jen z marnivosti generálů a diplomatů – pro prestiž, z domýšlivosti, pro zahraniční expanzi, od níž však v zájmu naší vlastní fyzické a duchovní spásy musíme upustit, a rovněž ji vydržujeme z klamné představy, že naše mladé chlapce nelze *vychovat* v užitečné občany jinak, než dlouholetým vyvážením ve vojenském kotli. I když se zjistí, že obranu nemůžeme zajistit jinak než povoláním *všech* do armády, mohla by se doba služby alespoň o hodně zkrátit a vojenská „výchova“ zlidštit. Za současného stavu výchovy ztrácíme jako národ *vnitřně* mnohem víc, než co svými parádami vyzískáme.

Pronikavým snížením výzbroje vyčistíme také naši oblohu od hnusného hřmotu vzdušných sil, které ve dne v noci, bez ustání, provádějí nekonečné lety a cvičení nad naší širou zemí, překračují práh rychlosti zvuku, hřmí a burácejí, narušují život, odpočinek, spánek i nervy statisíců lidí, otupují je svým řevem (všichni přední funkcionáři přelety nad svými dačami zakazují) – a to všechno trvá už desítky let a nijak nepřispívá záchraně země, je to jen neužitečné plýtvání. Vraťte zemi zdravé *ticho*, bez něhož nemůže být ani zdravého národa!

Dnešní život v městech, k němuž je odsouzena již polovina našeho obyvatelstva, je naprosto nepřirozený; s tím všichni plně souhlasíte, neboť večer co večer společně prcháte z města do svých venkovských vil. Vy všichni přece patříte ke generaci, která si pamatuje někdejší města před zavedením automobilů – města pro lidi, koně, psy a snad ještě tramvaje, města lidská, přívětivá a útulná, vždy s čistým vzduchem, v zimě zapadaná sněhem, zjara prosycená vůní, linoucí se přes ploty zahrad do ulic; zahradu měl skoro každý dům a jen málo budov více než dvě poschodí – nejvhodnější výšku pro zřízení lidského příbytku. Obyvatelé těch měst nebyli kočovníky, nestěhovali se dvakrát do roka jako nomádi, aby své děti chránili před horoucím peklem. Hospodářství *negigantických* dimenzí s malorozměrnou, byť i vyspělou technologií nejen že dovoluje, ale i vyžaduje stavění decentralizovaných, člověku příjemných měst. A můžeme docela dobře umístit závory u všech vjezdu a vpouštět do měst jen koně a vozidla, poháněná elektrickými motory, nikoli však povozy s otravnými motory na vnitřní spalování, a bude-li už někdo muset na městských křižovatkách pod zem – ať to jsou motory a ne děti, staří a nemocní lidé!

Takovými městy vyzdobme náš mrazivý Severovýchod, až ho oteplíme, a použijme na jeho odmrazení peníze, které nesmyslně plynou na kosmický výzkum!

Pravda, stará ruská města měla ještě jednu zvláštnost, a to duchovní, umožňující i nejvzdělanějším lidem radostně v nich žít a netísnit se v jediném sedmimiliónovém hlavním městě: mnoho provinčních měst, a to ne pouze Irkutsk, Tomsk, Saratov, Jaroslavl, Kazaň, ale i mnohá další bývala významnými a *samostatnými* kulturními středisky. Ale cožpak dnes připustíme, aby vzniklo nějaké jiné centrum samostatné činnosti a myšlení mimo Moskvu? Dokonce i Petrohrad zcela ztratil svůj lesk. Stávalo se, že třeba v takovém Vyšném Voločku mohla vyjít jedinečná a velmi cenná kniha – což by dnes tohle naše *ideologie* mohla připustit? Nynější centralizace všech forem duchovního života se rovná mrzačení, duchovní vraždě. Bez

40-80 takových měst neexistuje Rusko jako země, nýbrž jen jako bezhlasý přívěsek. A tak všude, na každém kroku a v každém směru nám IDEOLOGIE brání vybudovat zdravé Rusko.

Každý aspekt denního života je nerozlučně spjat s duševním stavem lidí. Ten, kdo je nucen pásy traktorů nebo koly těžkých nákladňáků mrzačit travnaté stezky a polní cesty, nepřizpůsobené pro takový druh vozidel, anebo kdo z chamtivosti probudí za úsvitu celou vesničku zuřivým ječením motorové pily – stává se hrubým a cynickým. Není náhodou, že máme tolik opilců a chuligánů, kteří večer, anebo když nejsou v práci, obtěžují ženy – žádná milice na ně nestačí, tím spíše je neusměrní ideologie, jež se vydává za náhražku mravnosti.

Pracoval jsem dosti dlouho na školách, městských i vesnických, abych mohl tvrdit, že naše škola poskytuje mladým lidem špatnou výuku a ubohou výchovu, jen tříští a rozmělnuje dětská léta i duši. Všechno je organizováno tak, že žáci nemají proč si vážit svých učitelů. Opravdovou školu budeme mít tehdy, až za učitele půjdou lidé vybraní a k tomu povolání. Kolik prostředků a úsilí je třeba vynaložit, aby se toho dosáhlo! Nelze tak špatně odměňovat práci učitelů, nelze je držet v tak ponižujícím postavení. Pokud jde o autoritu, má dnes pedagogický institut nejhorší pověst ze všech ústavů a dospělý muž se stydí být učitelem na škole. Studenti po maturitě letí na vojenskou elektroniku jako mouchy na med – cožpak jsme se vyvíjeli jedenáct století, abychom dospěli k tak neplodným výsledkům?

Našim budoucím občanům se nejen ve škole nedostává, čeho potřebují, ale ani v rodině moc nezískají. Nemálo se vychloubáme dosaženým zrovnoprávněním žen a mateřskými školkami, ale zakrýváme, že to všechno je náhražka za rodinu, kterou jsme rozvrátili. Rovnoprávnost žen není v tom, že zastávají v továrnách a v úřadech *stejný počet* míst jako muži, nýbrž že v zásadě jsou všechna tato místa ženě přístupná. Reálný výdělek muže by měl být takový, aby v rodině se dvěma čtyřmi dětmi *nemusela* žena též vydělávat, aby navíc ke svým trampotám a starostem *nemusela* rodině finančně pomáhat. V honbě za splněním pětiletky, za novými pracovními silami jsme mužům takový výdělek nikdy nepřiznali; rozvrácení a zničení rodiny je jednou ze strašlivých cen, které jsme museli za pětiletky zaplatit. Komu by se nesevřelo srdce studem a soucitem při pohledu na naše ženy, hmoždící se s těžkými nosítky s dlažebními kostkami či štěrkem pro upevnění železničních kolejí? Díváme-li se na takový výjev – o čem můžeme ještě mluvit? O čem ještě pochybovat? Abychom osvobodili ženy od takového ponížení – neměli bychom zastavit financování jihoamerických revolucionářů?

Vidíme tedy, že téměř každé odvětví národní aktivity je zanedbané a vyžaduje prostředky, práci a trpělivost. Avšak ani *volný čas* netvoří výjimku, je vyplněn pouze televizí, kartami, dominem a opět onou vodkou; ten, kdo čte, omezuje se jen na sportovní novinky nebo detektivky se špionážními náměty anebo na tu stále stejnou Ideologii v novinové formě. Cožpak tohle je onen lákavý socialismus-komunismus, jemuž se přinášely všechny oběti a za který položilo život 60-90 miliónů lidí?

Požadavky *vnitřního* rozvoje jsou pro nás jako národ nesrovnatelně důležitější než potřeby *vnějšího* šíření moci. Celé světové dějiny ukazují, že národy, z nichž povstala impéria, vždy trpěly duchovní újmou. Cíle, jež sleduje velká říše, a mravní zdraví národa jsou neslučitelné. Neměli bychom si vymýšlet mezinárodní úkoly a finančně je krýt, doku je náš lid mravně tak

zbídačen a dokud se považujeme za jeho syny.

A neměli bychom se vzdát Středozevního moře?

K tomu je však především nutno vzdát se – ideologie.

—

8) Množství dováženého obilí, zejména americké a kanadské pšenice, rok od roku kolísá podle úrody v SSSR. Podle pětiletého plánu 1971-1975 by se mělo v zemi produkovat kolem 200 mil. tun ročně. V r. 1972 byla úroda neobyčejně slabá, jen asi 168 mil. tun, o rok později naopak „rekordní“.

Z ruského originálu “Pismo voždám Sovetskogo Sojuza”, vydaného v roce 1974 YMCA-PRESS v Paříži, přeložil Stanislav M. Kříž. V dubnu 1975 vydalo nakladatelství Konfrontation Verlag AG, Zürich, Švýcarsko.

Příště: 6. Ideologie